

РЕШЕНИЕ

№ 359

Шумен, 26.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Административният съд - Шумен - I състав, в съдебно заседание на двадесет и седми януари две хиляди двадесет и шеста година в състав:

СЪДИЯ: СНЕЖИНА ЧОЛАКОВА

При секретар РОСИЦА ХАДЖИДИМИТРОВА като разгледа докладваното от съдия СНЕЖИНА ЧОЛАКОВА административно дело № 20257270700517 / 2025 г., за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е по реда на чл. 40 от Закон за достъп до обществена информация (ЗДОИ), във вр. с чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс.

Образувано е по жалба на „Шумен онлайн“ ЕООД, с БУЛСТАТ 204848278, със седалище и адрес на управление [населено място], [улица], представлявано от Р. Г. М., против Решение за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация с изх. № 1873/15.09.2025г. на управителя на „Водоснабдяване и Канализация - Шумен“ ООД. Жалбоподателят счита, че постановеното решение се явява незаконосъобразно, доколкото е заявено предоставяне на данни, представляващи обществена информация по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ, с която сезираният орган е разполагал, предвид обстоятелството, че данните за помпените станции се отразяват в отчетите за дейността на ВиК дружеството, както и във финансовите му отчети. Поради изложеното се отправя искане съдът да отмени атакувания акт, да признае правото на жалбоподателя за достъп до поисканата информация и да задължи ответника да я предостави в поисканата форма. В проведеното открито съдебно заседание жалбоподателят, редовно и своевременно призован, не изпраща представител.

Ответната страна, управител на „Водоснабдяване и Канализация - Шумен“ ООД, [населено място], в съдебно заседание се представлява от адвокат В. В. при Адвокатска колегия - София, който счита предявената жалба от името на Х. М. за недопустима. Оспорва жалбата и като неоснователна с аргумента, че управителят на дружеството не е длъжен да отговаря на молби или заявления, които не попадат в предметния обхват на ЗДОИ. Сочи също, че ответникът няма задължение да създава информация за нуждите на развитото се производство. Претендира присъждане на разноски.

Съдът, като прецени доказателствата по делото, приема за установено от фактическа страна следното:

На 14.08.2025г. Х. М. депозирала от името на „Шумен Онлайн“ ЕООД заявление за достъп до обществена информация до „Български ВиК Холдинг“, с което поставило следните въпроси: „Вярно ли е, че е закупен нов помпен агрегат /помпа с двигател/ за помпена станция Велики Преслав? Защо е закупен този агрегат? На каква стойност е този агрегат? Той платен ли е към днешна дата? Кой го е платил? ВиК Шумен, Община Шумен, Община Велики Преслав, ВиК холдинга, Изпълнителя на новия водопровод или някой друг? Какъв тип е този помпен агрегат? Той монтиран ли е? Свързана ли е към системата на Помпената станция във Велики Преслав? Защо не е закупен нов помпен агрегат за ПС 1300? За Шумен трябва ли помпени агрегати? За кои Помпени станции на Шумен са нужни помпени агрегати и нови помпи? Какви помпени агрегати са необходими за ПС 1300? Колко на брой помпени агрегати са необходими за ПС 1300? Моля да опишете какви помпи има в ПС 1300? Колко са на брой? В какво състояние са? Колко от тях са в работен режим? Колко от тях са резервни? По време на управлението на В и К Шумен на А. А. беше закупена нова помпа за Помпена станция 1300? Тя с колко мегават часа е? Каква е придобитата ѝ стойност? Каква е остатъчната ѝ стойност?“

С писмо с изх. № ОИ-29-(1)/27.08.2025г., Заявлението било препратено от „Български ВиК Холдинг“ до „Водоснабдяване и Канализация Шумен“ ООД, където било заведено с вх.№ 4157/27.08.2025г. по описа на „ВиК Шумен“ООД.

С Писмо изх. № 1873/15.09.2025г., по същество съставляващо решение за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация, управителят „Водоснабдяване и Канализация - Шумен“ ООД отказал да предостави поисканата информация с аргумента, че със заявлението не е искан достъп до налична или съществуваща информация, а е отправено питане, по което административният орган не е длъжен да отговаря по реда на ЗДОИ. Посочил е също, че така търсената информация не е налична по начина, по който е заявена.

Решението за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация било оспорено пред Административен съд - Шумен с жалба от 17.11.2025г. от „Шумен онлайн“ ЕООД, подадена чрез Х. М. - пълномощник на дружеството, по повод на което е образувано и настоящото производство. Впоследствие с молба рег.№ ДА-01-3201 от 03.12.2025г. на „Шумен онлайн“ЕООД, депозирана от управителя на дружеството Р. Г. М., в изпълнение на указанията на съда, дадени с определение от 01.12.2025г., последният потвърдил извършените процесуални действия от Х. Д. М. по подаване на жалбата, както и заявил, че поддържа същата.

Въз основа на установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Съгласно чл. 140, ал. 1 от АПК, когато в административния акт или в съобщението за неговото издаване не е указано пред кой орган и в какъв срок може да се подаде жалба /какъвто е настоящият случай/, съответният срок за обжалване по този дял се удължава на два месеца. Предвид това, доколкото

оспорваният акт е издаден на 15.09.2025г. и съобразно предоставеното от оспорващия известие от куриерска фирма „Еконт“, удостоверяващо, че жалбата е подадена на 17.11.2025г. (първият работен ден след 15.11.2025г., събота, когато изтича двумесечният срок), настоящият съдебен състав намира, че същата е подадена в законоустановения срок.

Налице е и активна легитимация за жалбоподателя, доколкото чл. 4, ал. 3, във вр. с ал. 1 от ЗДОИ дава право на всеки гражданин на Република България, съответно на юридическите лица, да получават достъп до обществена информация, което право е обвързано с уредената в чл. 2 възможност заявителят да си състави мнение относно дейността на задължения субект. Жалбата е подадена чрез Х. М., а в резултат на дадените указания от съда с молба с рег. № ДА01-3201 от 03.12.2025г. действията ѝ са потвърдени от управителя на дружеството, действащ в качеството си на законен представител на „Шумен онлайн“ ЕООД, поради което наведените от ответната страна доводи за нейната недопустимост, са неоснователни.

От изложеното следва, че жалбата е допустима, като подадена в нормативно установените срокове, от лице с правен интерес и срещу акт, който подлежи на съдебен контрол.

По силата на чл. 168, ал. 1 от АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146, а именно - наличие на компетентност, спазване на установената форма, съответствие с административнопроизводствените правила, с материалноправните разпоредби и с целта на закона. Съдът обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това (ал. 2), като нищожност може да се обяви и след изтичане на срока по чл. 149, ал. 1 - 3 според разписаното в ал. 3 на чл. 168 от АПК.

Разгледана по същество, жалбата е **основателна**.

Съгласно чл. 3, ал.1 от ЗДОИ, задължени субекти по закона са държавните органи, техните териториални звена и органите на местното самоуправление в Република България, като според ал. 2, т. 1, законът се прилага и за достъп до обществена информация, която се създава и съхранява от публичноправни субекти, различни от тези по ал.1, включително публичноправните организации. Според §1, т.4 от ДР на ЗДОИ, „публичноправна организация“ е юридическо лице, за което е изпълнено някое от следните условия: а) повече от половината от приходите му за предходната бюджетна година се финансират от държавния бюджет, от бюджетите на държавното обществено осигуряване или на Националната здравноосигурителна каса, от общинските бюджети или от възложители по чл. 5, ал.2, т.1-14 от Закона за обществените поръчки (ЗОП); б) повече от половината от членовете на неговия управителен или контролен орган се определят от възложители по чл. 5, ал.2, т.1-14 от ЗОП и в) обект е на управленски контрол от страна на възложители по чл. 5, ал.2, т.1-14 от ЗОП; управленски контрол е налице, когато едно лице може по какъвто и да е начин да упражнява доминиращо влияние върху дейността на друго лице.

„Вик - Шумен“ ООД е търговско дружество с 51 % държавно участие, от което следва че е публичноправна организация по смисъла на § 1, т. 4, б. „в“ от ДР на ЗДОИ и съответно - задължен субект по чл. 3, ал. 2, т. 1 от ЗДОИ. С оглед изложеното, процесното решение се явява издадено от компетентен орган, а именно управителят на „Водоснабдяване и Канализация - Шумен“ ООД, [населено място].

Отказът е в предвидената от закона писмена форма, но е постановен при допуснати съществени нарушения на административно производствените правила и материалния закон, поради следните съображения:

При издаване на отказа не са изпълнени правилата, касаещи съдържанието на административния акт, предвидени в чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК. Същият не съдържа конкретно изложение и посочване на фактическите основания за издаването му, в резултат на което волеизявлението на органа е неясно. Вярно е, че мотивите на административния акт могат да съществуват в друг документ, съставен от друг или същия орган, преди издаването му, и е в съответствие с ТР № 16/1975г., но в случая това условие не е изпълнено.

В оспорения отказ административният орган единствено е посочил бланкетно, че не е длъжен да отговаря по реда на ЗДОИ, тъй като не е искан достъп до съществуваща информация, а е отправено питане. Останалите мотиви за постановения отказ се свеждат до констатация, че търсената информация не е налична по начина, по който е заявена, респективно не следва да бъде изготвяна за нуждите на административното производство.

Не става ясно защо административният орган е направил този извод - не са посочени конкретни фактически и никакви правни основания, мотивирали административния орган да откаже предоставянето на поисканата информация. Липсва анализ на естеството на поисканата информация, нито е извършена преценка дали същата попада в обхвата на изключенията от приложното поле на ЗДОИ или дали са налице предвидените в ЗДОИ ограничения за предоставянето ѝ, дали същата засяга интересите на трети лица, дали е налице надделяващ обществен интерес от предоставянето ѝ. Не е посочено нито едно от основанията за отказ, регламентирани в нормата на чл. 37, ал. 1 от ЗДОИ, съответно за частичен отказ по чл. 37, ал. 2 от ЗДОИ.

Установеното в ЗДОИ задължение за правните субекти по чл. 3, ал. 1 и 2 от ЗДОИ по предоставяне достъп до обществена информация и съответно правото на гражданите на достъп до обществена информация, е гарантирано чрез изричните разпоредби на чл. 40, ал. 1 и 2 от ЗДОИ, които установяват правото на съдебно оспорване на решенията на задължените по чл. 3, ал. 1 и 2 от ЗДОИ лица за предоставяне на достъп до обществена информация и за отказа за предоставянето ѝ. Ефективното упражняване на това гарантирано от закона право е предпоставено от излагането на подробни и ясни мотиви за отказа. Мотивите на административния акт представляват единство от фактическите и правни основания, чието наличие позволява на адресата на акта да разбере волята на административния орган и да защити ефективно правата и интересите си. Посочването на правните, наред с фактическите основания за издаване на акта има съществено значение и при осъществявания съдебен контрол за законосъобразност, а липсата им пречатства този контрол и

представлява самостоятелно основание за отмяна на административния акт. Това е така, тъй като в рамките на съдебната проверка по чл. 168 от АПК, съдът проверява законосъобразността на акта, съобразно посочените в него фактически и правни основания, като е недопустимо мотивите да се допълват или изясняват впоследствие във съдебната фаза било с фактически съображения или с правни норми, които не се съдържат в акта или в документи от административната преписка, изготвени с цел предстоящо издаване на акта, към които той препраща. Такъв опит безспорно се прави от ответника в проведеното съдебно заседание, в което за първи път се излагат доводи, че исканата информация представлява злоупотреба с права на заявителя.

Най-бланкетно и общо ответникът поддържа становище, че поисканата от него информация не представлява обществена информация по смисъла на чл. 2, ал.1 от ЗДОИ, поради което той не е задължен да я предостави. Това възражение е неоснователно, тъй като информацията, касаеща дейността на задължен субект по ЗДОИ, какъвто е процесния, несъмнено е обществена такава.

Законът за достъп до обществената информация регламентира един от правните способи за упражняване на конституционното право на достъп до информация. В чл. 2, ал.1 от ЗДОИ законодателят е дал легална дефиниция на понятието обществена информация, достъпът до която законът регламентира, според която „обществена информация по смисъла на този закон е всяка информация, свързана с общественния живот в страната и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти“. Точно за тази информация законодателят е създал и изричното задължение да бъде предоставяна от правните субекти по чл. 3, ал.1 и 2 от ЗДОИ.

С оглед посочената легалната законова дефиниция, исканата от жалбоподателя информация е във връзка с обществена дейност на дружеството. Информацията се определя и като служебна обществена информация по смисъла на чл. 11 от ЗДОИ, която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и на техните администрации. Достъпът до тази информация е свободен с изключение на случаите, изрично посочени в чл. 13, ал. 2 от ЗДОИ, като същата в настоящата хипотеза не попада в обхвата на посоченото ограничение, поради което постановения отказ е незаконосъобразен. В случая заявителят е потърсил информация, касаеща именно дейността на субекта, в частност по отношение на елементи от неговото оборудване, разположени в съответните помпени станции, поради което не може да се възприеме становището на органа, че със заявлението не е искан достъп до съществуваща и налична информация.

На следващо място, съгласно чл. 13, ал. 4 от ЗДОИ, достъпът до служебна обществена информация не може да се ограничава при наличие на надделяващ обществен интерес, като задължение на органа при произнасяне по искането за предоставяне на служебна информация е да извърши преценка за наличието на такъв интерес, което в случая не е сторено. При това произнасяне следва да се има предвид, че съгласно § 6 от ДР на ЗДОИ, „надделяващ обществен интерес“ е налице, когато чрез исканата информация се цели разкриване на корупция и

на злоупотреба с власт, повишаване на прозрачността и отчетността на субектите по чл. 3. Такъв интерес по отношение на исканата информация се предполага до доказване на противното, съгласно нормата на §1, т. 5, б. „г“ от ДР на ЗДОИ, а именно когато информацията разкрива корупция и злоупотреба с власт, лошо управление на държавно или общинско имущество или други незаконосъобразни или нецелесъобразни действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица в съответните администрации, с които се засягат държавни или обществени интереси, права или законни интереси на други лица. След като в случая е налице оборима презумпция за наличието на надделяващ обществен интерес по отношение на исканата информация, в тежест на задължения субект е да докаже, че такъв не е налице. Ето защо, липсата на мотиви в обжалвания отказ, че не е налице надделяващ обществен интерес, също води до неговата незаконосъобразност.

По тези съображения оспореното решение следва да се отмени като издадено при съществено нарушение на административно производствените правила - чл. 146, т. 3 от АПК, вр. чл. 38 от ЗДОИ. На основание чл. 173, ал.2 от АПК преписката следва да се върне на органа за ново произнасяне по заявлението на „Шумен онлайн“ ЕООД, БУЛСТАТ 204848278 при съобразяване с указанията на съда, съдържащи се в мотивите на настоящото решение.

На основание чл. 174 от АПК органът следва да бъде задължен със срок, в който да постанови новото си решение. Този срок трябва да бъде 14-дневен от датата на съобщаване на влязлото в сила съдебно решение, което съответства на предполагаемия обем на информацията, която трябва да се представи.

Воден от горното и на основание чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация с изх. № 1873/15.09.2025г., постановено от управителя на „Водоснабдяване и Канализация - Шумен“ ООД.

ВРЪЩА преписката на управителя на „Водоснабдяване и канализация - Шумен“ ООД, [населено място], за произнасяне по Заявление за достъп до обществена информация с вх. № 4157/27.08.2025г., депозирано от „Шумен онлайн“ ЕООД, [населено място], с БУЛСТАТ 204848278, съобразно указанията, дадени в мотивите на настоящото решение.

ОПРЕДЕЛЯ 14 - дневен срок за произнасяне, считано от получаване на препис от настоящото решение.

Разноски не се присъждат.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

СЪДИЯ: